

Sygn. akt III AUa 1989/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2014 r..

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marek Borkiewicz
Sędziowie:	SSA Ewa Cyran (spr.) SSA Wiesława Stachowiak
Protokolant:	starszy inspektor sądowy Dorota Cieślik

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2014 r. w Poznaniu

sprawy z wniosku **W. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

o wyrównanie emerytury

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 12 lipca 2013 r. sygn. akt IV U 1470/13

1. u m a r z a postępowanie apelacyjne w zakresie wypłaty zawieszonyj emerytury za okres od 1 października 2011r. do dnia 31 lipca 2012r. oraz ustawowych odsetek do dnia 19 lutego 2014 roku;
2. w pozostałym zakresie apelację oddala.

SSA Wiesława Stachowiak	SSA Marek Borkiewicz	SSA Ewa Cyran (spr.)
-------------------------	----------------------	----------------------

UZASADNIENIE

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 19.03.2013 r., odmówiono wypłaty wyrównania emerytury W. M. w części zawieszonyj prawa do emerytury za okres od dnia 1.10.2011 r. do dnia 31.07.2012r.. Zaskarżonyj decyzją odmówił uchylenia decyzji z dnia 21.09.2011 r. znak (...) o zawieszeniu prawa do emerytury od dnia 1.10.2011 r. z powodu kontynuacji zatrudnienia, gdyż stwierdził brak podstaw do wznowienia postępowania.

Odwołanie od tej decyzji złożyła W. M. domagając się wyrównania emerytury za okres od 1.10.2011 r. do 31.07.2012r. wraz z ustawowymi odsetkami od każdej zaległej miesięcznej kwoty świadczenia. Zdaniem wnioskodawczynie - wobec wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. stan prawny dotyczący zawieszenia emerytur uległ zmianie i wnioskodawczynie nie podlegała rygorom wynikającym z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, Wydział Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 12 lipca 2013r. (sygn. akt: IV U 1470/13).

I. zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z 19 marca 2013r. znak (...)(...) w ten sposób, że uznał, że wobec wnioskodawczynie nie zachodziły podstawy do zawieszenia emerytury za od 01 października 2011r. do 31 lipca 2012 roku i przyznał prawo do wypłaty świadczenia emerytalnego w tym okresie;

II. zasądził od pozwanego na rzecz wnioskodawczynie W. M. odsetki ustawowe od świadczenia emerytalnego z pkt I wyroku od dnia 23 grudnia 2012r.;

III. w pozostałym zakresie oddalił odwołanie.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji stanowiły następujące ustalenia i rozważania.

Wnioskodawczynie W. M. złożyła w organie rentowym w dniu 8.01.2010r. - wniosek o przyznanie emerytury, pozostając w zatrudnieniu.

Decyzją z dnia 29.01.2010 r. organ rentowy przyznał wnioskodawczynie prawo do emerytury począwszy od dnia 01.01.2010 r. Prawo do emerytury zostało zawieszona.

Wobec nierozwiązania stosunku pracy organ rentowy decyzją z dnia 21.09.2011 r. znak: (...)na podstawie art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw i art. 103a ustawy emerytalnej i wstrzymał wnioskodawczynie wypłatę emerytury od dnia 01.10.2011 r..

Wobec rozwiązania stosunku pracy z dniem 31.07.2012r. decyzją z dnia 18.09.2012r. pozwany podjął wypłatę świadczenia od 1.09.2012r..

W dniu 30.11.2012 r. wnioskodawczynie złożyła wniosek o wypłatę świadczenia f za okres od 1.10.2011 r..

Decyzją pozwanego z dnia 19.03.2013r. odmówiono wypłaty świadczenia emerytalnego od dnia 1.10.2011r. do 31.07.2012r..

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy wydał zaskarżony wyrok.

Sąd I instancji podkreślał, że w przedmiotowej sprawie wnioskodawczynie nabyła prawo do emerytury z 01.01.2010r. i wypłata jej świadczeń emerytalnych została zawieszona ze względu na kontynuację zatrudnienia, co było następstwem faktu, że ustawą z dnia 1.01.2000r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 9, poz. 118) ustawodawca dodał do art. 103 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ust.2a, wprowadzając obowiązek uprzedniego rozwiązania stosunku pracy w celu realizacji prawa do emerytury. Tym samym od 1 lipca 2000r., to jest od daty wejścia w życie art.103 ust. 2a ustawy o e. i r. z FUS - nierozwiązanie stosunku pracy powodowało, że prawo do świadczenia mogło być ustalone, ale nie mogło być zrealizowane i przepis ten miał zastosowanie wobec wszystkich emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury i kontynuowali pracę.

Przywołany przez wnioskodawczynie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13.11.2012r. dotyczył oceny kwestii, czy ustawodawca mógł na podstawie art.28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010r. rozciągnąć stosowanie art.103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS wobec osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009r.

do 31 grudnia 2010r., czyli w czasie obowiązywania regulacji niezawierającej wymogu rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą dla uzyskania świadczenia emerytalnego, a mocą tego orzeczenia z chwilą ogłoszenia sentencji ww. wyroku w Dzienniku Ustaw utracił moc art.28 ustawy zmieniającej z 16.12.2010r. w zakresie w jakim przewidywał on stosowanie art.103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

Wnioskodawczyni należy do tej kategorii osób a w konsekwencji wyrok Trybunału stwierdzający niekonstytucyjność przyjętych rozwiązań w stosunku do osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r. (to jest bez konieczności rozwiązania stosunku pracy) odnosi się do sytuacji wnioskodawczyni.

Ponadto Sąd Okręgowy wydając orzeczenie w pełni podzielił i przyjął za własne stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24.04.2013r., II U K 299/12.

Odnośnie oceny zasadności dochodzenia odsetek przez wnioskodawczynię (treść żądania odwołania), Sąd Okręgowy wskazał, iż zgodnie z art. 118 ust. 1 powoływanej ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w terminie 30 dni od ustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Obowiązek zapłaty odsetek od świadczeń z ubezpieczeń społecznych reguluje art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych(Dz. U. z 2009r. nr 205, póź. 1585) stanowiący, że jeżeli Zakład w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Zakład popada w opóźnienie, jeżeli miał możliwość ustalenia prawa do świadczenia lub wypłaty a nie wykonał swego obowiązku wobec świadczeniobiorcy, mimo upływu 30 dni od tej chwili. Warunkiem wypłaty odsetek jest zatem wypłacenie świadczenia po upływie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W odniesieniu do przedmiotowej sprawy, organ rentowy był zobowiązany stosować obowiązujące prawo, stąd decyzja z dnia 21.09.2011 r. W ocenie Sądu I Instancji do chwili opublikowania wyroku Trybunału Konstytucyjnego w dniu 22 listopada 2012r. nie można przypisać organowi rentowemu nieprawidłowej wykładni lub błędnego zastosowania prawa (wyrok SN z dnia 7.04.2010r. I UK 345/09).

Organ rentowy był zobowiązany wydać decyzję o podjęciu wypłaty emerytury dla wnioskodawczyni w ciągu 30 dni od dnia ogłoszenia wyroku TK, czyli do dnia 22 grudnia 2012r.. Skoro data wypłaty świadczenia emerytalnego wnioskodawczyni przypada na dzień 20 każdego miesiąca i okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni to pozwany organ pozostaje w opóźnieniu od dnia 21 stycznia 2013r. i strona ma prawo do odsetek od 21 stycznia 2013r. Jednakże Sąd I instancji omyłkowo przyjął datę 23 grudnia 2012r. i orzekł w pkt. II wyroku. Sąd nie uwzględnił okoliczności wyjaśnionej powyżej.

W zakresie dalszego żądania odsetek oddalono odwołanie – pkt. III wyroku

Apelację od tego wyroku złożył pozwany organ rentowy w części, tj. w punktach 1 oraz 2 i zarzucił mu naruszenie prawa materialnego, tj. art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. nr 153, póź. 1227 ze zm.) w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. (sygn. akt K 2/12).

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Wnioskodawczyni wniosła o oddalenie apelacji.

Organ rentowy pismem z 11 marca 2014 roku cofnął apelację w części zaskarżającej prawo do świadczenia i jego wypłaty od dnia 1.10.2011r. do 21.11.2012r..Odnośnie zarzutu zapłaty odsetek pozwany wniósł o zmianę wyroku Sądu I instancji w zakresie końcowej daty przyznania odsetek i zasądzenie ich nie do dnia zapłaty świadczenia, a do dnia 19 lutego 2014r..

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny stwierdza, że zarzuty apelacji w części dotyczącej odsetek są bezzasadne, a zatem należało ją oddalić. W pozostałym zakresie wobec cofnięcia apelacji postępowanie apelacyjne należało umorzyć.

Na wstępie zaznaczyć należało, że skarżący nie zawarł w apelacji jakiegokolwiek argumentacji na rzecz prezentowanego stanowiska, zgodnie z którym, odsetki po 19 lutego 2014 roku zasądzone zostały jako nienależne.

Zważywszy na okoliczność, iż 19 lutego 2014 roku weszła w życie ustawa z 13 grudnia 2013 roku o ustaleniu i wypłacie emerytur, do których prawo uległo zawieszeniu w okresie od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku (dalej również „ustawa”), Sąd Apelacyjny przyjął, iż organ rentowy w jej przepisach poszukiwał uzasadnienia dla swoich racji.

Kwestia odsetek od zawieszonoego świadczenia emerytalnego została w ustawie uregulowana w art. 8 ust. 1, zgodnie z którym emeryci, w przypadku których wypłata zawieszonoego emerytury została ustalona na podstawie prawomocnego wyroku sądu, w którym sąd nie orzekł o odsetkach albo roszczenie o odsetki zostało oddalone, mogą złożyć wniosek o wypłatę odsetek od zasądzonej kwoty:

- 1) do dnia wypłaty - w przypadku gdy wypłata zawieszonoego emerytury nastąpiła przed dniem wejścia ustawy w życie;
- 2) do dnia wejścia ustawy w życie - w przypadku gdy wypłata zawieszonoego emerytury nastąpiła po dniu wejścia ustawy w życie.

Nawet pobieżna analiza treści cyt. przepisu pozwala na stwierdzenie, że nie znajduje on zastosowania w niniejszej sprawie.

Przede wszystkim, przepis ten wskazuje na uprawnienie podmiotowe grupy emerytów do wystąpienia z określonym wnioskiem i to do organu rentowego, w ściśle określonych przypadkach.

I tak, pierwszym z warunków realizacji przysługującego emerytom uprawnienia jest prawomocność orzeczenia w którym sąd nie orzekł o odsetkach albo roszczenie o odsetki zostało oddalone. Truizmem będzie stwierdzenie, że Sąd Apelacyjny rozpoznając apelację organu rentowego w zakresie odsetek, dokonywał oceny nieprawomocnego w tej części orzeczenia Sądu I instancji. Innymi słowy, już sama ta okoliczność wyłącza możliwość zastosowania art. 8 ustawy w niniejszej sprawie.

Ponadto apelujący zdaje się nie dostrzegać, że zwrot, którym posłużył się ustawodawca w art. 8 ust. 1 tak w punkcie 1 jak i w punkcie 2 „w przypadku gdy wypłata zawieszonoego emerytury nastąpiła”, dotyczy świadczenia spornego, tj. będącego przedmiotem postępowania sądowego i którego wypłata nastąpiła w oparciu o prawomocny wyrok sądu. W niniejszej sprawie wypłata „zawieszonoego emerytury” na rzecz W. M. dopiero nastąpi.

Reasumując, rozstrzygając o odsetkach należnych odwołującej Sąd I instancji prawidłowo zastosował art. 85 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych a także rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 1 lutego 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu, lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń. Uregulowania te mają zastosowanie bezpośrednio, i nie ma podstaw aby stosować je jedynie odpowiednio, poprzez odesłanie z ustawy z 13 grudnia 2013 roku o ustaleniu i wypłacie emerytur, do których prawo uległo zawieszeniu w okresie od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku, z ograniczeniami wynikającymi z jej art. 8 ust. 1. Ustawa ta w ogóle nie znajdowała zastosowania w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację w zakresie żądania zmiany zaskarżonego wyroku poprzez określenie daty końcowej prawa do odsetek na dzień 19 lutego 2014r. jako bezzasadną.

Wobec cofnięcia apelacji w pozostałym zakresie postępowanie apelacyjne w tej części należało umorzyć.

Zgodnie z treścią art. 469 k.p.c. Sąd uzna zawarcie ugody, cofnięcie pozwu, sprzeciwu lub środka odwoławczego oraz zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia za niedopuszczalne także wówczas, gdyby czynność ta naruszała słuszny interes pracownika lub ubezpieczonego.

Przepis art. 469 k.p.c. nakłada na sąd obowiązek ustalenia skutków cofnięcia środka odwoławczego (w tym apelacji) dla sytuacji prawnej pracownika lub ubezpieczonego i nakazuje uznać tę czynność za niedopuszczalną w razie, gdyby naruszała słuszny interes pracownika lub ubezpieczonego. Uznanie cofnięcia apelacji za niedopuszczalne powinno z kolei prowadzić do odmowy umorzenia postępowania apelacyjnego i rozpoznania sprawy w granicach apelacji.

Niniejsza sprawa jest sprawą z zakresu ubezpieczeń społecznych, do której stosuje się przede wszystkim przepisy odrębne o postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

Użycie w art. 469 k.p.c. słowa "także" oznacza, że poza wymienioną w nim przesłanką dopuszczalności cofnięcia środka zaskarżenia, jaką jest "słuszny interes pracownika lub ubezpieczonego", są jeszcze inne, które należy uwzględnić, a których trzeba poszukiwać w innych przepisach Kodeksu postępowania cywilnego. Rozumowanie to prowadzi do art. 391 § 1 k.p.c. a jego zastosowanie - do przepisów o postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, czyli do przepisów o postępowaniu rozpoznawczym. Znajdujący się wśród nich art. 203 § 4 k.p.c. stanowi, że sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa. Wprawdzie art. 203 § 4 k.p.c. nie przewiduje takiej czynności, jak cofnięcie środka odwoławczego, lecz art. 391 § 1 k.p.c., odsyłając do innych przepisów dla siebie nieswoistych, stanowi o ich odpowiednim stosowaniu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w rozpoznawanej sprawie cofnięcie apelacji nie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego, nie zmierza także do obejścia prawa a nadto nie narusza słusznego interesu ubezpieczonych.

W tym stanie rzeczy sąd odwoławczy na podstawie art. 391 § 2 k.p.c. umorzył postępowanie apelacyjne w pozostałym zakresie (pkt. 1 wyroku).

SSA Wiesława Stachowiak	SSA Marek Borkiewicz	SSA Ewa Cyran (spr.)
-------------------------	----------------------	----------------------